

บทที่ 6

ดัชนีปริงเฉจในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา

กระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนาเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของ ปริงเฉจที่ว่าด้วยเรื่องวัจนกรรม (speech act) หรือเจตนาในการสื่อสารของผู้พูดว่า ผู้พูดมี เจตนาใดในการสื่อสาร มีวัจนกรรมใดเกิดขึ้นก่อน มีวัจนกรรมใดที่ผู้พูดตั้งใจจะให้เกิดขึ้น และเกิดวัจนกรรมใดหลังการพูด

จากการวิเคราะห์หน้าที่ของดัชนีปริงเฉจที่พบในข้อมูล พบว่ามีดัชนีปริงเฉจที่ทำ หน้าที่หลักในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา 8 ดัชนี คือ

- 1) ดัชนีปริงเฉจแสดงการย้ำความ ได้แก่
  - ก) ดัชนีปริงเฉจ { *na* } มีรูปแปร 3 รูป คือ *na*⁴⁵ *na*⁴⁵ *na*³³
  - ข) ดัชนีปริงเฉจ { *wa* } มีรูปแปร 2 รูป คือ *wa*²¹ และ *wa*³⁵
- 2) ดัชนีปริงเฉจแสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังพูดซ้ำ ได้แก่
ดัชนีปริงเฉจ { *kho* } มีรูปแปร 1 รูป คือ *kho*⁴⁵
- 3) ดัชนีปริงเฉจแสดงการกระตุ้นหรือย้ำความจำ ได้แก่
ดัชนีปริงเฉจ { *ha* }² มีรูปแปร 3 รูป คือ *ha*³⁵ *ha*⁴⁵ *ha*⁴⁵
- 4) ดัชนีปริงเฉจแสดงการปฏิเสธ ได้แก่
ดัชนีปริงเฉจ { *maj* } มีรูปแปร 2 รูป คือ *maj*⁴⁵ *me*⁴⁵
- 5) ดัชนีปริงเฉจแสดงการยืนยัน ได้แก่
ดัชนีปริงเฉจ { *le* } มีรูปแปร 9 รูป คือ
*le*³³ *le*³³ *le*³³ *le*³³ *le*⁴⁵
*le*⁴⁵ *le*⁴⁵ *le*⁴⁵ *le*⁴⁵ *le*⁴⁵

te:3 wa:6 ?aj4 ni:2 ka4 man2 rom6 kho:ŋ1 ku:4 ni³³ . ?aj4
 แต่ ว่า ไร่ นี้ ก็ มัน ร่ม ของ ภู ไร่
 khan5 ni:2 sa1 hu:əŋ1 wa:j7 ni³³ . ?aw³³ , maj2 phru:3, ka4
 คัน นี้ สงวน ไร่ ไม่ เป็นไร ก็
 lu:əŋ1 tɔ:ŋ4 paj3 bə:k4 ta:ŋ3 la:w1, ka4 da:j4 wa:j1 ma:5
 หลวง ต้อง ไป เบิก ดังก์ อีก ก็ ได้ ฉวย มา
 la:w1 ?əŋ³³ le³³ .
 อีก

B : maj2, thi:5 laŋ1 tɔ:ŋ4 tham5 san1 ja:5,
 ไม่ คราว หลัง ต้อง ทำ สัญญา
 tha:2 phu:t6 phan5 nan7 law1. tham5 san1 ja:5.
 ถ้า พูด อย่าง นั้น อีก ทำ สัญญา

C : (หัวเราะ)

A : he³³ , cho:2 tɔ:3 na:2 na⁴⁵ .
 โกง ค้อ หน้า

B : han2 le³³ . ?aw3 kan3 tɔ:3 na:2
 นั้น เอา กัน ค้อ หน้า
 le:j5 . pho:5 set1 le:w7 tham5 pen3 maj2 le:ŋ1 .
 เลข พอ เสร็จ แล้ว ทำ เป็น ไม่ พูด

ในตัวอย่างนี้ C กำลังก้าวถึงสมัยที่คนบวชเป็นพระว่า เจ้าภาพงานศพ
 ส่วนใหญ่มักถือ โกงพระภิกษุและวัด โดยทำที่เป็นขอขมข้าวของเครื่องใช้ทั้งที่เป็นสมบัติของ
 วัดและสมบัติส่วนตัวของพระภิกษุในวัด เพื่อไปใช้ประกอบพิธีเผาศพ โดยบอกว่าจะนำมา
 คืนในภายหลัง แต่ปรากฏว่าเมื่อเสร็จงานแล้วเจ้าภาพเหล่านั้นไม่ได้นำของต่างๆ มาคืน ร่ม
 ของ C ซึ่งได้มาจากเจ้านายเก่าก็ถูกขโมยไปและไม่ได้คืนด้วยเช่นกัน มิหนำซ้ำเจ้าภาพรายนั้น
 ยังบอกกับ C ว่าที่ตนไม่นำร่มมาคืน เพราะอีกไม่นานก็คงมีคนอื่นเอาของมาให้ C อยู่ดี
 B จึงพูดติดตลกว่าถ้าคราวหน้ามีคนมาขอขมอะไรก็ให้ C ทำสัญญาไว้เป็นหลักฐาน ในขณะที่
 A สรุปว่า การกระทำของกลุ่มคนดังกล่าวเป็นการโกงกันซึ่งๆ หน้า โดยการใช้รูปแปร na⁴⁵
 ในการขำความและขอการสนับสนุนจากผู้ฟัง ทั้งนี้ A คาดว่าสิ่งที่ตนกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟัง
 นึกออกและเข้าใจได้ว่า ความจริงแล้วการกระทำของคนเหล่านั้นไม่ได้เป็นแค่การโกงธรรมดา
 แต่เป็นการโกงกันซึ่งๆ หน้า

ผู้วิจัยพบว่า ในบางครั้งแม้ผู้พูดจะใช้ดัชนีปริงเฉท { *na* } เพื่อขอการสนับสนุนจากผู้ฟัง แต่ผู้พูดไม่ได้ขอการสนับสนุนหรือการตอบรับจากผู้ฟังดังตัวอย่าง (1) ในตัวอย่าง (3) บทที่ 5 (หน้า 99) เป็นการพูดในลักษณะที่ผู้พูดกล่าวแสดงการสนับสนุนด้วยคำของตนเองในขณะที่มีการกล่าวด้วยคำการใช้ดัชนีปริงเฉท { *ha* } รูปแปร *ʔe*³³ ในกรณีนี้ผู้พูดจึงเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังในขณะเดียวกัน

นอกจากนี้ { *na* } ยังมีหน้าที่รองแสดงความกระตือรือร้นของผู้พูดในการกล่าวด้วยในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา โดยมีลักษณะทางความหมายเป็นระดับที่แตกต่างกันตามลักษณะทางเสียง จากข้อมูลพบว่าดัชนีปริงเฉท { *na* } มีรูปแปร 3 รูป คือ *na*⁴⁵, *na*⁴⁵ และ *na*³³ โดยรูปแปรที่มีเสียงสูงขึ้นและมีพยางค์เสียงยาว คือ *na*⁴⁵ จะแสดงว่าผู้พูดมีความกระตือรือร้นที่จะให้ผู้ฟังเห็นด้วย และสนับสนุนด้วยคำของคนมากที่สุด ดังตัวอย่าง (2) ในขณะที่รูปแปร *na*³³ จะแสดงความกระตือรือร้นในการกล่าวด้วยน้อยที่สุด ดังตัวอย่าง (3)

ตัวอย่าง (2) บทสนทนาที่ 5 “อภิวาติศาสะ” (218 - 223)

B : lu:əŋ1 ja:3 lu:m5 *na*⁴⁵, wa:6 di:əw3 ni:7 ʔan³³, ta:m3 caj3
 หลวง อย่า ถิ่น ว่า เคี้ยว นี้ ไม้ว่า
 nak7 wit7 ja:5 sa:t1 ʔi4 keŋ3 pruw:3 ʔeʔ⁴⁵, man2 maj2 naʔ6
 นัก วิท ยา ศาสตร์ จะ เก่ง ชังใจ มัน ไม้ ชนะ
 tham5 ma6 cha:t6 *maj*⁴⁵. wit7 ja:5 sa:t1 man2 naʔ6 da:j4
 ธรรม ชาติ วิท ยา ศาสตร์ มัน ชนะ ได้
 chuə6 khraŋ7 chuə6 khra:w5, te:3 tham5 ma6 cha:t6 man2 ca4
 ชั่ว ครั้ง ชั่ว คราว แต่ ธรรม ชาติ มัน จะ
 ma:5 ʔaw3 klap3. maj2 ju:m5.
 มา เอา กลับ ไม้ ตลอด

A : man2 naʔ6 maj2 ju:m5 chaj5 ʔə5 ʔ
 มัน ชนะ ไม้ ตลอด ไซ้ โหม

ในตัวอย่างนี้ B พยายามย้าให้ A เห็นด้วยกับคนว่า ไม่ว่านักวิทยาศาสตร์จะเก่งอย่างไรก็ไม่สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ตลอดไป โดย B ใช้รูปแปร *na*⁴⁵ เพื่อให้ A คล้อยตามและเห็นด้วยกับสิ่งที่ตนกล่าว ทั้งนี้รูปแปร *na*⁴⁵ แสดงการย้าที่จริงจังของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังสนับสนุนความคิดของคนมากกว่ารูปแปรที่มีเสียงกลางระดับและมีพยางค์เสียงสั้น คือ

ng³³ เนื่องจากผู้พูดคาดว่าเรื่องที่ตนกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟังสามารถนึกออก เข้าใจ และเห็นด้วยกับคนอย่างแน่นอน

ตัวอย่าง (3) บทสนทนาที่ 5 “จิบชาวิสาสะ” (138 - 139)

C : wan5 ni:7 khon5 ng:j7 *ng³³* .

วัน นี้ คน น้อย

B : ma:j2 , di:ew3 khon5 ma:5, sa:j1 .

ไม่ เดียว คง มา สาย

ในตัวอย่างนี้ B และ C กำลังสนทนากันที่ร้านน้ำชาหน้าตลาดนัด C ซึ่งนั่งมองคนเดินผ่านไปมาในตลาดเปรยขึ้นว่า วันนี้คนมาจ่ายตลาดน้อย เนื่องจากฝนทำท่าจะตก โดยใช้รูปแปร *ng³³* โดย C คาดว่า B จะเข้าใจด้วยคำของตนได้จากบริบททางสถานการณ์ ในขณะที่ เนื่องจาก B ก็เห็นเช่นเดียวกับคนว่าวันนี้คนมาตลาดน้อยจริงๆ และ B ต้องเห็นด้วยกับสิ่งที่ตนกล่าวอยู่แล้ว

6.1.1.2 คำนีปริงเฉท { *wo* }

คำนีปริงเฉท { *wo* } มีหน้าที่หลักแสดงการย้ำความ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของสาระแบบนีกออกในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ และแสดงระดับความกระตือรือร้นและจริงจังในการกล่าวด้วย ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา

ผู้พูดอาจใช้ { *wo* } ในการย้ำความกึ่งรำพันเพื่อแจ้งให้ทราบ หรือขอให้ผู้ฟังปฏิบัติตามก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (4) บทสนทนาที่ 4 “ร้านน้ำชา” (65)

D : maj2 da:j4 ni:ew1 piŋ4 thi:5 *wo²¹* .

ไม่ ได้ ข้าวเหนียว ปิ้ง เลย

ตัวอย่างนี้ D ซึ่งกำลังนั่งรออาหารที่สั่งไว้ในร้านน้ำชานานแล้ว พูดกับเด็กในร้านเพื่อย้ำว่าอาหารที่สั่งไปนั้นยังไม่ได้ โดย D คาดว่าสิ่งที่ตนกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ผู้ฟังเคย

ทราบมาก่อนแล้วในตอนที่สั่งอาหารครั้งแรก แต่ผู้ฟังอาจจะลืม จึงกล่าวซ้ำอีกครั้งโดยการใช้รูปแปร we²¹ แจ้งให้ผู้ฟังทราบและจะได้รับนำอาหารมาให้คน

ในบางบริบท ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดใช้ดัชนีปริจเฉท { we } ในการขอให้ผู้ฟังทำบางสิ่งบางอย่างให้คน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (5) บทสนทนาที่ 7 “ได้ร่มไม้” (77-81)

B : _ khrok7 sa:k1, ha:1 da:j4, khrok7 sa:k1 ʔan³³ .

ครก สาก หา ได้ ครก สาก

C : ha:1 da:j4 ha³⁵ .
หา ได้

A : jaŋ5 ha:1 da:j4 ʔəʔ the:w1 naj1, chu:əj6 so:p1 tha:m1 thi:5
ยัง หา ได้ เหนอ แถว โหน ช่วย สอบ ถาม ที่
we²¹ . ʔaw3 waj7, ʔaw3 wa:j7, ma:5 ʔaw3 wa:j7 sak1 ʔan3
เอา ไว้ เอา ไว้ มา เอา ไว้ สัก อัน
th²¹ .

ตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาเรื่องครกซ้อมข้าวเก่าๆ ซึ่ง A ต้องการนำมาเก็บไว้ A จึงพูดซ้ำกับผู้ฟัง เพื่อขอให้ผู้ฟังช่วยหาครกเก่าๆ นั้นให้คนด้วย

รูปแปรที่แตกต่างกันของ { we } มีผลทำให้ระดับของความจริงจังในการกล่าวถ้อยของผู้พูดต่างกัน ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่ผู้พูดใช้รูปแปร we³⁵ ผู้วิจัยพบว่าระดับการย้ำจะมีความหนักแน่นมากกว่ารูปแปรที่มีเสียงต่ำตก we²¹ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (6) บทสนทนาที่ 5 “จิบชาวิสาสะ” (532-536)

E : ha:j³³ ,

le:5 te:3 khu:n5, le:5 tho:5 ra6 that7 nan2 na³³ .
ดู เมื่อ คั้น ดู โทร ทักน์ นั้น

B : ʔəʔ³³ , hue1
ย้ำ

rɯŋ6 ni³³, ʔɔ:k4 la:w1.
 รุ่ง ออก อีก

A : ʔɔ:³³, wo:³⁵, si:ə1 tha:6. (??)
 เสีย ทำ

B : hw:1, hen1
 ห่อ เห็น

hw:1 ri:əŋ5.
 ห่อ เรียง

E : (หันไปถาม A) se:1 ʔ
 ทำไม

A : ma:1 da:j4 le:5 maj⁴⁵. te:3 ʔɔ:k4 la:w1, wan5
 ไม่ได้ ดู แต่ ออก อีก วัน
 ni:7 ʔɔ:k4 la:w1. su:əŋ1 ma:k6 man2 ʔɔ:k4 sam7 kan3, kha:w1
 นี้ ออก อีก ส่วน มาก มัน ออก ซ้ำ กัน ซ้ำ
 ni³³.

ในตัวอย่างนี้ E ได้กล่าวถึงข่าวไฟไหม้ที่โรงแรมแห่งหนึ่งที่พัทยา ซึ่งคนดูข่าวทางโทรทัศน์ในคืนก่อน เพื่อนๆ ที่นั่งร่วมวงสนทนาต่างก็ทราบเรื่องนี้เหมือนกัน มีเพียง A เท่านั้นที่ยังไม่ทราบเรื่อง เพราะไม่ได้ดูโทรทัศน์ การใช้รูปแปร wo:³⁵ รำพึงกับตนเองของ A ทำให้ทราบว่า A เสียขายจริงๆ ที่พลาดไม่ได้ดูข่าวใหญ่เหมือนเพื่อนๆ แต่ A ก็กล่าวปลอบใจตนเองว่าตนคงได้ดูข่าวในวันนี้ เพราะข่าวมักออกซ้ำๆ กันหลายวัน

6.1.2 ดัชนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังพูดซ้ำ

ดัชนีปริงเฉทที่แสดงการกระตุ้นให้ผู้ฟังพูดซ้ำ คือ ดัชนีปริงเฉท {khw}

{khw} เป็นดัชนีปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักในการกระตุ้นให้ผู้ฟัง ซึ่งเป็นผู้พูดคนก่อนพูดสิ่งที่ได้พูดไปแล้วก่อนหน้านั้นซ้ำ มีหน้าที่รองแสดงการส่งผลัดในกระบวนการจัดการปฏิสัมพันธ์ และแสดงสถานะของสาระแบบนี้อยู่ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของการสนทนา

ผู้พูดใช้ {khw} เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังตอบคำถามหรือพูดซ้ำ เนื่องจากผู้พูดฟังแล้วและลืมไปแล้ว หรือฟังไม่ถนัด หรือฟังแล้วเกิดความไม่แน่ใจ หรือขัดแย้งกับ

ความคิดของตนเอง จึงถามซ้ำอีกครั้ง โดยผู้พูดคาดว่าสิ่งที่คนถามเป็นเรื่องที่ผู้พูดทราบอยู่แล้ว และ ผู้ฟังจะให้ความกระจ่างแก่ตนได้

ในตัวอย่าง (21) บทที่ 3 หน้า 57 เป็นการสนทนาเรื่องต้นไม้ A เป็นผู้บอกกับ B ว่าต้นไม้ที่ B เห็นนั้นเรียกว่าต้นไม้ แต่ B ฟังแล้วเกิดความไม่แน่ใจ เนื่องจากสิ่งที่ A กล่าวเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับความคิดของตน ซึ่งคิดว่าต้นไม้ที่เห็นน่าจะเป็นต้นไม้ชนิดอื่น B จึงส่งผลัดให้ A โดยการใช่ *kho*⁴⁵ ประกอบการถาม เพื่อให้ A พูดซ้ำอีกครั้งให้แน่ใจว่าต้นไม้ต้นนั้นเป็นต้นอะไร

ในตัวอย่างที่กล่าวข้างต้น เป็นการถามเพราะผู้พูดเกิดความไม่แน่ใจ แต่ในตัวอย่าง (22) บทที่ 3 หน้า 59 นั้นเป็นการใช่ *kho*⁴⁵ ถามซ้ำเพราะผู้พูดลืมไปว่าผู้ฟังเคยบอกกับตนว่าอย่างไร ในตัวอย่างนี้ B ได้เล่าให้ A ฟังก่อนหน้าที่ A จะถามเล็กน้อยว่า ปตอกที่ใช้สวมเดือยไถชนทำมาจากทองเหลือง แต่เมื่อการสนทนาดำเนินต่อไปได้ไม่นานปรากฏว่า A เกิดความไม่แน่ใจและลืมไปแล้วว่าปตอกสวมเดือยไถชนทำจากอะไร A จึงถาม B ซ้ำอีกครั้งเพื่อให้แน่ใจ

6.1.3 คำนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการกระตุนหรือย้ำความจำ

คำนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการย้ำหรือกระตุนความจำ คือ คำนีปริงเฉท {*ha*}²

{*ha*}² เป็นคำนีปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการย้ำหรือกระตุนความจำ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของสาระแบบนี่กออก ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ และแสดงอารมณ์ของผู้พูดในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา

ผู้พูดใช้ {*ha*}² เพื่อกระตุนให้ความจำหรือความรู้ในสิ่งที่ผู้ฟังเคยทราบกลับคืนมา เนื่องจากผู้พูดคาดว่าสาระที่ตนกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ฟังเคยทราบ แต่อาจจะลืมไปแล้วหรืออาจจะไม่ได้นึกถึงเรื่องนั้นในขณะนั้น จึงเตือนความจำให้แก่ผู้ฟังอีกครั้ง ดังตัวอย่าง (22) ในบทที่ 3 หน้า 59 ที่กล่าวไปแล้วข้างต้น เมื่อ A ลืมไปแล้วว่าปตอกสวมเดือยไถชนทำจากอะไรทั้งๆ ที่ตนเป็นคนถาม B และ B ก็ได้ตอบไปแล้ว B จึงต้องย้ำเตือนความจำของ A อีกครั้งโดยการใช้ *he*³⁵ ประกอบกับถ้อยคำที่กล่าวว่า ปตอกที่ใช้สวมเดือยไถชนนั้นทำจากทองเหลือง

ผู้วิจัยพบว่านอกจากคำนีปริงเฉท {*ha*}² จะมีรูปแปร *he*³⁵ แล้ว ยังมีรูปแปรที่มีเสียงสูงขึ้น คือ *ha*⁴⁵ และ *ha*⁴⁵ ซึ่งต่างจากรูปแปร *he*³⁵ กล่าวคือ รูปแปร 2 รูปนี้

แสดงให้เห็นผู้ร่วมสนทนาทราบว่า ผู้พูดรู้สึกว่สิ่งทีกล่าวไม่น่าจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะรูปแปรที่มี พยางค์เสียงยาว คือ *ha*⁴⁵ ยิ่งแสดงว่าผู้พูดไม่ฟังใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (7) บทสนทนาที่ 5 “จิปชาวิสาสะ” (472 - 486)

A : _ pa:k4 ʔan³³, so:n1 iɛ.³³, wa:6 praʔ4 jat1 praʔ4 jat1. (??)

ปาก สอน ว่า ประ หัค ประ หัค
praʔ4 jat1 pruw:3 de:j4 ʔa²¹ .
ประ หัค ยังใจ ได้

B : ʔu.³³. tham5 phan5 nan7.

ทำ อย่าง นั้น

A : _ praʔ4 jat1 pruw:3 ʔa²¹ ? tɔ:ŋ4 tat3 chut7 wɔ:m5 *ha*⁴⁵ ,

ประ หัค ยังใจ ต้อง ตัด ชุด วอร์ม

*ha*³³. rɔ:ŋ5 tha:w7 ni³³, tɔ:ŋ4 ʔaw3 rɔ:ŋ5 tha:w7 ta:m3 thi:6

รอง เท้า ต้อง เอา รอง เท้า ตาม ที่

khru:5 - ro:ŋ5 ri:ən5 kam3 nɔt1.

ครุ โรง เรือน กำหนด

B : _ ʔa.²¹, te:3 re:k6 ʔan³³ , chut7 di:əw3 ni³³ .

เมื่อก่อน ชุด เดียว

A : han2 iɛ.³³ .

นั้น

B : tuə3

ตัว

di:əw3. ka:ŋ3 ke:ŋ3 si:1 ka:3 ki:3 han2, maj1 khwa:m5 wa:6,

เดียว กาง เกง สี กา ก็ นั้น หมายถึง ความ ว่า

pha6 laʔ6, de:n3 ko:ŋ3,

พละ เเดิน กอง

A : tuə3 han2 iɛ⁴⁵ .

ตัว นั้น

B : (หัวเราะ) _ we:5 la:5 mi:5 ŋa:n5 phi6 thi:5. (หัวเราะ)

เว ลา มี งาน พิธี

A : thuk6 wan5, chut7 maj2 ru:7 ki:4 chut7 nan³³ .

เดี๋ยวนี้ ชุด ไม่ ู้ ก็ ชุด

ในตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาเรื่องการประหยัด A กล่าวว่ารัฐมนตรีโยบายให้ประชาชนประหยัด แต่ทุกคนไม่ทราบจะประหยัดกันอย่างไรในเมื่อโรงเรียนของรัฐเองบังคับให้นักเรียนต้องซื้อเครื่องแบบหลายประเภท ทั้งชุดนักเรียน ชุดพละ ชุดที่ใช้ในพิธีการต่างๆ และรองเท้าที่ต้องใช้ในโอกาสต่างๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งเป็นการสิ้นเปลือง ผิดกับสมัยก่อนที่นักเรียนมีเครื่องแบบนักเรียนเพียงอย่างเดียวก็ไปเรียนได้แล้ว

A ใช้รูปแปร *ha*⁴⁵ ในการกล่าวด้วยความไม่พึงใจที่นโยบายและการปฏิบัติของรัฐสวนทางกัน

6.1.4 คำนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการยืนยันเชิงปฏิเสธ

คำนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการยืนยันเชิงปฏิเสธ ได้แก่ คำนีปริงเฉท { *maj* }

{ *maj* } เป็นคำนีปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการยืนยันเชิงปฏิเสธ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของสาระแบบยังไม่รู้ ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ

ข้อความที่ปรากฏร่วมกับ { *maj* } จะมีเนื้อความแย้งกับสิ่งที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังกำลังคิดหรือคาดหวังอยู่ ดังนั้น { *maj* } จึงทำหน้าที่แสดงสถานะของสาระที่ผู้พูดคาดว่าเรื่องที่กล่าวนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้ฟัง และผู้ฟังไม่เคยทราบมาก่อนด้วย

จากข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า { *maj* } จะปรากฏร่วมกับข้อความที่แสดงการปฏิเสธหรือแย้งความ เช่น ปรากฏร่วมกับข้อความที่มีคำว่า “ไม่” ดังตัวอย่าง (2) ในบทนี้ (หน้า 114) การใช้ *maj*⁴⁵ ของ B แสดงให้ทราบว่า B คาดว่า A อาจจะคิดว่าวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่จะควบคุมธรรมชาติได้ B จึงกล่าวกับ A ว่าไม่ว่าอย่างไรวิทยาศาสตร์ก็ไม่มีวันที่จะชนะหรือควบคุมธรรมชาติได้แน่นอน

ตัวอย่าง (6) หน้า 116 ก็เช่นเดียวกัน ในขณะที่ E เป็นผู้เริ่มการสนทนาเรื่องข่าวไฟไหม้โรงแรมที่พัทยา เพราะคาดว่าเพื่อนๆ ที่ร่วมวงสนทนาคงจะได้ดูข่าวทางโทรทัศน์มาเหมือนกับคน A ได้กล่าวด้วยความเสียใจโดยการใช้รูปแปร *we*³⁵ ราึ่งกับตนเอง ส่วน E ซึ่งไม่ทราบว่า A ไม่ได้ดูข่าวนั้นจึงถาม A ว่า “ทำไม” A จึงบอกให้ E ทราบว่าที่จริงแล้วคนไม่ได้ดูข่าวที่ E กล่าวถึง การใช้ *maj*⁴⁵ ของ A แสดงสถานะของสาระแบบ

ยังไม่รู้ กล่าวคือ A ต้องการบอก E ว่า ที่ E คิดว่าคนได้ดูข่าวมาแล้วนั้น ความจริงแล้วคุณยังไม่ทราบอะไรเกี่ยวกับข่าวนั้นเลย

6.1.5 ดัชนีปริงเลขที่ทำหน้าที่หลักแสดงการยืนยัน

ดัชนีปริงเลขที่แสดงการยืนยัน ได้แก่ ดัชนีปริงเลข {/ε}

ดัชนีปริงเลข {/ε} มีหน้าที่หลักแสดงการยืนยันเพื่อความ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของสาระแบบนีกออก ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ และแสดงความจริงแจ้งในการกล่าวด้วยของผู้พูด ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา

ผู้พูดใช้ {/ε} เพื่อกล่าวยืนยันหรือรับรองว่าด้วยคำที่ตนกล่าวเป็นไป ตามนั้นจริง และการใช้ {/ε} แสดงสมมติฐานของผู้พูดว่าสาระที่ผู้พูดต้องการกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ฟังจะสามารถนีกออกหรือเข้าใจได้จากบริบททางภาษา บริบททางสถานการณ์ ความรู้ทั่วไป หรือความรู้เก่าที่ผู้พูดคาดว่าผู้ฟังเคยมี แม้ว่าเรื่องที่ตนกล่าวจะไม่ได้อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังในขณะนั้นก็ตาม

ตัวอย่าง (8) บทสนทนาที่ 5 “จิบชาวิตาสะ” (306-310)

B :   _ phu:ək6 phu:5 ket3 nan³³ , khan5 jaŋ5
                          .พวก   ภู   เกิด   ถ้า   มี
 taŋ3 ca4 maj2 ri:ən5 naj5 phu:5 ket3, khi:2 mu:1 khi:2 ma:1,
 ดังค์   จะ   ไม่   เรียน   ใน   ภู   เกิด   อย่างน้อยๆ
 pi:4 naŋ5, ʔaŋ4 krit3 ʔət2 tre3 liə5, paj3 nu:2 met1. khə:ŋ1
 ปี   นัง   อัง   กฤษ   ออส   เดร   เตีย   ไป   มุ่น   หมค   ของ
 khaw2 cha:ŋ6 /ε:³³ , phə:5 ʔa:n3 ʔə:k4 khi:ən1 da:j4 pap2,
 เค้า   เก่ง   พอ   อ่าน   ออก   เขียน   ได้   บ๊ีบ
 pi:4 naŋ5. phə:5 pi:4 naŋ5 pap2 khaw2 nu:2.
 ปี   นัง   พอ   ปี   นัง   บ๊ีบ   เข้า   มุ่น

ในตัวอย่างนี้ B กำตั้งเล่าให้ผู้ร่วมสนทนาฟังว่า คนภูเกิดที่ไร่รวหมักจะส่งลูกไปเรียนต่างประเทศตั้งแต่ลูกเริ่มอ่านออกเขียนได้ สถานที่ซึ่งเป็นที่นิยมในการส่งลูกหลานไปเรียนในสมัยก่อน ได้แก่ ปินัง อังกฤษ และออสเตรเลีย B ใช้รูปแปร /ε:³³ ในการกล่าว

ยืนยันว่าคนกลุ่มนี้เป็นคนเก่ง คือ มองการณ์ไกล ขอมุ่งถูกหลานไปเวียนไกลถึงต่างประเทศ
ทั้งนี้ B คาดว่าแม้สิ่งที่คนกล่าวนี้จะไม่ได้อยู่ในความนึกคิดของผู้ฟังในขณะนั้น แต่ผู้ฟังจะ
สามารถนึกออกหรือเข้าใจได้จากบริบท หรือจากความรู้เก่าที่ผู้ฟังเคยมีมาก่อน

นอกจากดัชนีปริจเฉท { /ε } จะมีหน้าที่หลักในกระบวนการจัดการเป้าหมาย
ของการสนทนา และมีหน้าที่รองในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระแล้ว { /ε }
ยังมีหน้าที่รองแสดงความหนักแน่นในการกล่าวด้วยของผู้พูดในระนาบการปรับความสอดคล้อง
ของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนาด้วย

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการใช้รูปแปรของดัชนีปริจเฉท { /ε } คือ /εɿ³³ ซึ่งมี
พยางค์เสียงสั้นลง และมีการปิดเส้นเสียงในท้ายพยางค์ ทำให้การยืนยันของผู้พูดมี
ความหนักแน่นกว่าการใช้รูปแปร /ε.³³ ข้างต้น

ตัวอย่าง (9) บทสนทนาที่ 4 “ร้านน้ำชา” (22 - 28)

B : ni:2 ʔo:3 wan5 tin3 ʔo:1 ʔ rɯ:1 wa:6 cha:5 rɔ:n7 ʔ ʔo:3 wan3
นี่ โอ วัด ดิน เหนอ หรือ ว่า ชา ร้อน โอ วัด
tin3, ʔo:3 wan5 tin3 khɔ:ŋ1 lu:k6 cha:j6 ma:j2 mɛ:6 ʔ
ดิน โอ วัด ดิน ของ ลูก ไซ้ โหม แม่

A : ma:j2 ma:j2, phit1 phit1, [khɔ:ŋ1 toʔ4 nu:2.
ไม่ ไม่ ผิด ผิด ของ ไค้ นุ่น

B : [ʔo:3 wan5 tin3 khɔ:ŋ1 lu:k6 han2
โอ วัด ดิน ของ ลูก นั้น

/εɿ³³.

A : khɔ:ŋ1 toʔ4 nu:2, toʔ4 nu:2 khaw2 saŋ1 kɔ:n3.
ของ ไค้ นุ่น ไค้ นุ่น แค้ ตั้ง ก่อน

D : fa:j1 nan2.
ฝ่าย นั้น

ตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาที่ร้านน้ำชา B กำลังนั่งรอไ้วัดดินที่ตั้งไปก่อนหน้า
เมื่อเด็กในร้านยกถ้วยไ้วัดดินเดินผ่านมาและทำท่าดังเต เพราะไม่ทราบว่าจะให้ไ้ไซ้ไหนก่อน
B ซึ่งมองเห็นแล้วว่าเป็นถ้วยไ้วัดดิน จึงบอกกับ A หรือแม่ว่าเป็นไ้วัดดินที่ตนตั้งไป

แน่นอน เมื่อ A บอกว่าเด็กนำมาให้ผิดไค้ B ก็ยังคงยืนยันด้วยความมั่นใจว่าเป็น
ไอวัดดินของคนโดยการใช้รูปแปร *le7³³* ทั้งนี้ B คาดว่า A อาจจะลืมไปแล้วว่านั่นคือ
ไอวัดดินที่คนตั้งไป ไม่ใช่ไอวัดดินของไค้คนอื่น แต่ A จะนึกออกและเข้าใจเมื่อคนบอก
จนในที่สุด D ต้องช่วยยืนยันอีกคนว่าไอวัดดินด้วยนั้นเป็นของไค้คนอื่นที่ตั้งไว้ก่อนจริงๆ

นอกจากระดับการยืนยันจะหนักแน่นขึ้นเมื่อรูปแปรมีพยางค์เสียงสั้นลง และมีการ
การปิดเส้นเสียงที่ท้ายพยางค์แล้ว ระดับเสียงที่สูงขึ้นก็มีผลทำให้ระดับการยืนยันมี
ความหนักแน่นมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะรูปแปรที่มีเสียงสูงขึ้นและมีการปิดเส้นเสียงที่ท้ายพยางค์
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (10) บทสนทนาที่ 4 “ร้านน้ำชา” (127 - 130)

A : khon5 the:w1 han2 ?ə5, ke:3 ?	[	naj5 so:ɟ5,
คน แถว นั้น เทรอ เกร		ใน ซอย
E : (พยักหน้า)	]	naj5 chu:əŋ6 ra6 jaʔ6 nan2,
		ใน ช่วง ระ ะ นั้น
naj5 so:ɟ5 han2 <i>le7⁴⁵</i> , ke:3. ɟaj5 chu:əŋ6 po:3 wo:5 chə:5		
ใน ช่วง นั้น เกร ใน ช่วง ป่อ วอ ซอ		
<i>nan³³</i> , haj2 phəŋ2 paj3 siə1 kə:n3.		
ให้ หัน ไป เติง ก่อน		

ในตัวอย่างนี้ E กำลังเล่าว่าคนในตะแวงบ้านของคนมีความประพฤติไม่ดี คน
จึงต้องส่งลูกชายซึ่งกำลังศึกษาในระดับ ปวช. และอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อไปศึกษาที่อื่น เพราะ
กลัวลูกจะไปคบกับเพื่อนที่ไม่ดี เมื่อ A ถามย้ำว่าคนในซอยบ้าน E เป็นเช่นนั้นจริงหรือไม่
E ก็รีบกล่าวยืนยัน เพื่อเตือนความจำของ A ทันทีว่าคนในซอยนั้นล้วนมีความประพฤติไม่ดี
อย่างที่ตนกล่าวจริงๆ ไม่ใช่คนในซอยอื่น

6.1.6 ดัชนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการขอความสนใจจากผู้ฟัง

ดัชนีปริงเฉทที่แสดงการขอความสนใจจากผู้ฟัง ได้แก่ ดัชนีปริงเฉท { *he* }

{ *he* } เป็นคชนิปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการขอความสนใจจากผู้ฟัง มีหน้าที่รองแสดงการเริ่มผลัด และการจัดจังหวะผลัดหรือชิงผลัดในกระบวนการจัดการ ปฏิสัมพันธ์ และแสดงสถานะของสภาวะแบบยังไม่รู้ ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสภาวะ

การใช้ { *he* } แสดงให้ทราบว่าผู้พูดกำลังขอความสนใจจากผู้ร่วมสนทนาให้หันมาสนใจเรื่องที่คุณต้องการกล่าว ในกรณีที่ไม่มียุ้อื่นพูดอยู่ก่อน ผู้พูดก็สามารถเรียกความสนใจจากผู้ร่วมสนทนาโดยการใช้ { *he* } เริ่มผลัดในการพูดของคนได้ทันที ในกรณีนี้ { *he* } มีหน้าที่รองแสดงการเริ่มผลัด

ในกรณีที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่ แล้วผู้พูดเริ่มผลัดของตนทันทีโดยใช้ { *he* } ในการจัดจังหวะผลัดของผู้อื่น ทำให้เกิดการพูดซ้อนกัน หรือในกรณีที่ผู้พูดใช้ { *he* } ในการจัดจังหวะผลัดของตนเอง เนื่องจากมีผู้ร่วมสนทนาคนอื่นพูดแทรกขึ้นมาในขณะที่ตนกำลังพูด หรือมีผู้ร่วมสนทนาคนอื่นกำลังคิดหรือกระทำกิจกรรมอื่นๆ อยู่โดยไม่ให้ความสนใจกับสิ่งที่ผู้พูดกำลังกล่าว การใช้คชนิปริงเฉท { *he* } ของผู้พูดในกรณีนี้จะทำหน้าที่รองแสดงการจัดจังหวะผลัด

นอกจากนี้ { *he* } ยังมีหน้าที่รองแสดงสถานะของสภาวะแบบยังไม่รู้ กล่าวคือ ผู้พูดคาดว่าสภาวะที่คุณต้องการกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ฟังยังไม่ทราบ และไม่มีความรู้มาก่อน ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างการใช้ คชนิปริงเฉท { *he* }

ตัวอย่าง (11) บทสนทนาที่ 4 “ร้านน้ำชา” (41 - 44)

A : ha:2 khon5, pho:5 da:j4 khe:n2 ?an³³ na⁴⁵, khon5 jin1

ห้า คน พอ ได้ ถ้าหาก ผู้หญิง
khon5 di:ew3.

คน เดียว (C2 ยกแก้วน้ำชาใบเล็กมาให้)

D : he³³, ke:w4 thi:6 jaj1 wa:1 ni:2 maj2 mi:5 ?e:5 ?

แก้ว ที่ ใหญ่ กว่า นี้ ไม่ มี เหนือ

ในขณะที่ A กำลังกล่าวว่า การที่ผู้หญิงตัวคนเดียวต้องเลี้ยงดู 5 คนเป็นเรื่องลำบาก C2 ได้ยกแก้วน้ำชาที่ D สั่งมาให้ แล้วทำท่าจะเดินกลับไป D จึงใช้ he³³ เรียกความสนใจจาก C2 เพื่อให้ C2 กลับมาคุยกับตน เนื่องจากตนมีเรื่องที่จะคุยด้วย เพราะก่อนหน้านี้ C2 ได้ยกแก้วน้ำชาที่ใหญ่กว่าปกติมาให้ D จึงขอเปลี่ยนเป็นแก้วที่เล็กลง เมื่อ

C2 นำแก้วที่เล็กกว่าเดิมมาให้ A จึงแก้มองกระเซ้าเล่นด้วยความสนิทสนมว่าแก้วที่ใหญ่กว่านั้นมีหรือไม่

ในตัวอย่างนี้ผู้พูด คือ D ใช้ *he³³* ในการดึงความสนใจจากผู้ร่วมสนทนา และเริ่มผลัดของคนโดยไม่ได้พูดแทรกกับผู้ร่วมสนทนาคนอื่น แต่ในตัวอย่าง (12) ผู้พูดใช้ *he³³* ดึงความสนใจจากผู้ร่วมสนทนาโดยการพูดแทรกหรือขัดจังหวะผลัดของผู้อื่น

ตัวอย่าง (12) บทสนทนาที่ 5 “จิบชาวิสาสะ” (503 - 509)

B : man2 maj2
มัน ไม่

maj2 ne:6 ni³³ . mwe:n1 faj5 tit3 [ro:ŋ5,
ไม่ แน่ เหมือน ไฟ ดิด [โรง
A : *he³³* ,
B : mwe:n1
เหมือน

ro:ŋ5 [re:m5 faj5 tit3 pa:n³³ le³³ .
โรง [แรม ไฟ ดิด
A : *he³³* , pho:6 raw7 su:p1, khit7
พ่อ เรา ชวนบุหรี ดิด

wa:6 ka:w4 sip1 so:ŋ1 pi:3.
ว่า แก้ว ถิบ สอง ปี

ตัวอย่างนี้เป็นการสนทนายาระหว่าง A และ B ในขณะที่ B กำลังพูดถึงความไม่แน่นอนในชีวิตว่า อะไรก็สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยเปรียบเทียบกับกรณีโรงแรมไฟไหม้ A พยายามจะขัดจังหวะผลัดของ B โดยการใช้นิพจน์ *he³³* ถึง 2 ครั้งเพื่อให้ผลัดในการพูดเป็นของคน โดยไม่สนใจว่า B จะกล่าวจบความแล้วหรือไม่ เนื่องจาก A ต้องการกล่าวถึงเรื่องอายุของพ่อตนมากกว่า และ A คาดว่าผู้ร่วมสนทนาคงยังไม่ทราบเรื่องนี้มาก่อน A จึงขอความสนใจจากผู้ร่วมสนทนา โดยการพูดแทรกขึ้นมาในขณะที่ B กล่าวถ้อย ทำให้เกิดการพูดซ้อนกันขึ้น

นอกจากผู้พูดจะใช้ดัชนีปริงเฉท {he} ขอความสนใจโดยการขจัดจังหวะหนัก
ของผู้ร่วมสนทนาคนอื่นดังได้กล่าวไปแล้ว ผู้พูดอาจใช้ {he} ในการขจัดจังหวะหนักของ
ตนเองด้วยก็ได้ ดังตัวอย่าง (13)

ตัวอย่าง (13) บทสนทนาที่ 5 “จิปชาวิสาสะ” (513-524)

B : ke:4 su:p1 nu:2 ma:j2 ʔa²¹ , baj3 chum5 het1
แก ชุม นุ่น โหม ไบ ชุม เห็น

ma:j2 ʔ
โหม

A : baj3 chum5 het1 ka4 su:p1.
ไบ ชุม เห็น ก็ ชุม

B : ʔe.³³ , baj3 chum5 het1
ไบ ชุม เห็น

ni³³ .

A : [baj3 chum5 het1.
ไบ ชุม เห็น]

B : [baj3 chum5 het1.] _ raw7 maj2 cha:j6 baj3 chum5 het1
ไบ ชุม เห็น เรา ไม่ ไร ไบ ชุม เห็น

A : [le:w7, ʔaj4 ni:2, ja:3 ta:j3. (หัวเราะ)
แล้ว ไร นี้ ย่า คาย
khaw2] [khaw2, khaw2 su:7 ja:3 ni:2 ma:5
เค้า เค้า เค้า ชื้อ นุหรี นี้ มา

ha:j2 ni³³ ,(C ชั่งหัวเราะอยู่) he.³³ , khaw2 su:7 ja:3 kha:w1 phan5
ให้ เค้า ชื้อ นุหรี ขาว อย่าง

ni:7 ma:5 ha:j2 ni³³ , ke:4 maj2 ʔaw3 le:j5 le⁴⁵ , maj2 rɔ:j1
นี้ มา ให้ แก่ ไม่ เอา เลข ไม่ อร่อย

ke:4. su:p1 ja:3 baj3 ca:k4. _ ka:w4 sip1 sɔ:ŋ1 pi:3 ʔan⁴¹ .
แก ชุม นุหรี ไบ จาก แก้ว ทียบ สอง ปี

ในตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาเรื่องการสูบบุหรี่ของพ่อของ A โดย A ทำให้ฟังว่า พ่อของคนสูบบุหรี่ E จึงพูดติดตลกว่าถึงที่คนสูบบุหรี่ไม่ใช่ใบหูเห็ด แต่เป็นนุหรี่หรือยาพิษที่ทำให้ชีวิตสั้นลง ผู้ร่วมสนทนาคนอื่น คือ C รวมทั้ง E จึงหัวเราะกันด้วยความขำ แม้ A จะพูดต่อ ทั้ง C และ E ก็ไม่ได้ให้ความสนใจมากนัก เนื่องจากยังคงหัวเราะกับถ้อยคำที่ E กล่าวอยู่ A จึงหยุดกล่าวถ้อยคำไปชั่วขณะหนึ่งๆ ที่ยังคงไม่จบความแล้วใช้ *he*³³ ขอความสนใจจากผู้ร่วมสนทนา โดยการขัดจังหวะผลัดของตนเอง เพื่อแสดงถึงการพูดในผลัดนั้น เพื่อให้ C และ E หยุดหัวเราะและหันมาสนใจกับสิ่งที่ตนกำลังจะกล่าว

6.1.7 คำนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักแสดงการขอให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม

คำนีปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการขอให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม ได้แก่ คำนีปริงเฉท { *thi* }

{ *thi* } เป็นคำนีปริงเฉทที่มีหน้าที่หลักแสดงการขอให้ผู้ฟังคิดหรือปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ มีหน้าที่รองแสดงสถานะของเนื้อหาแบบนีกออก ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ และแสดงความหนักแน่นจริงจังในการกล่าวถ้อย ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา

คำนีปริงเฉท { *thi* } จะปรากฏร่วมกับถ้อยคำที่มีเนื้อความบอกให้ผู้ฟังปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น { *thi* } จึงแสดงการขอให้ผู้ฟังคิดตามหรือปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ โดยผู้พูดคาดว่าเรื่องที่ตนกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้ฟังสามารถนีกออก และเข้าใจได้ไม่ว่าผู้ฟังจะคิดถึงเรื่องนั้นอยู่หรือไม่ก็ตาม และผู้พูดคาดว่าผู้ฟังจะปฏิบัติตามที่ตนกล่าวได้

นอกจากนี้ คำนีปริงเฉท { *thi* } ยังแสดงทัศนคติและระดับความหนักแน่นในการกล่าวถ้อยของผู้พูด ในกระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งจะแปรไปตามรูปแบบที่แตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า { *thi* } มีรูปแบบ 4 รูปแบบซึ่งแบ่งตามลักษณะทางเสียงได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) รูปแบบที่มีเสียงต่ำคกมี 1 รูป คือ *thi¹*

รูปแบบที่มีเสียงต่ำคกนี้ มีลักษณะเป็นการขอร้องให้ผู้ฟังปฏิบัติตามที่ผู้พูดต้องการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (14) บทสนทนาที่ 3 “ถูกหวย” (27-36)

A : ... tɔ:m4 tha:m1 wa:6
 ค้อม ตาม ว่า
 ke:4 mi:5 thu6 raʔ6 raj1 ʔa²¹ ʔ ke:4 wa:6 ni:7 , ɳɔ:ŋ7
 แก มี รุ ระ อะไร แก ว่า นี้ นื่อง
 ʔɔ:k4 ma:5 ta³³ . tɔ:m4 wa:6 di:ew3 di:ew3 , tɔ:m4
 ออก มา ค้อม ว่า เดี่ยว เดี่ยว ค้อม
 kam3 laŋ5 - na:j5 kam3 laŋ5 saŋ1 tham5 ʔaj4 ni:2 , tɔ:m4
 กำ ลัง เจ้านาย กำ ลัง ตั้ง ทำ ไร นี้ ค้อม
 wa:6 di:ew3 ta³³ , di:ew3 . thuŋ1 ke:4 hen1 wa:6 tɔ:m4 maj2
 ว่า เดี่ยว เดี่ยว แล้ว แก เห็น ว่า ค้อม ไม่
 ʔɔ:k4 ma:5 ŋa:j6 , ke:4 loŋ5 paj3 kha:ŋ2 la:ŋ6 , paj3 bɔ:k4
 ออก มา ง่าย แก ลง ไป ข้าง ล่าง ไป บอก
 kap4 phu:2 chu:oj6 kha:ŋ2 la:ŋ6 la³³ , wa:6 , paj3 bɔ:k4 ɳɔ:ŋ7
 กับ ผู้ ช่วย ข้าง ล่าง ว่า ไป บอก นื่อง
 han2 thi:5 thi²¹ , naŋ6 na:2 hɔ:ŋ2 na:j5 ʔan³³ , wa:6 thu:k6
 นั้น ที่ นั่ง หน้า ห้อง เจ้านาย ว่า ถูก
 bɔ:3 , phi:6 ri:ək6 ma:5 ʔaw3 ta:ŋ3 , maj2 ʔɔ:k4 ma:5 ,
 หวย พี่ เรียก มา เอา ดั้งค์ ไม่ ออก มา
 ʔaw3 - maj2 ʔɔ:k4 ma:5 ʔaw3 ta:ŋ3 . (หัวเราะ)
 เอา ไม่ ออก มา เอา ดั้งค์

ในตัวอย่างนี้ เป็นการสนทนาเรื่องที่ A หรือค้อมถูกหวย ค้อมเล่าให้ฟังว่า
 เจ้ามือหวยได้นำเงินค่าถูกหวยมาให้ขณะที่คนกำลังนั่งทำงานอยู่ที่บริษัท แต่ไม่กล้าเอาเงินไปให้
 ที่ได้ทำงานเพราะกลัวจะถูกเจ้านายของค้อมตำหนิ จึงเรียกให้ค้อมออกมาพบข้างนอกโดยไม่ได้
 บอกว่ามีธุระอะไร ค้อมกำลังยุ่งกับงานและไม่ทราบว่าคนถูกหวยจึงยังไม่ออกมา เจ้ามือหวย
 รออยู่นาน จึงไปขอร้องให้เจ้าหน้าที่อีกคนในบริษัท ช่วยไปเรียกค้อมให้ออกมารับเงินที่ตน
 การใช้ดัชนีปริงเฉก { thi } ในตัวอย่างนี้แสดงการขอร้องผู้ฟังให้ปฏิบัติตามที่ผู้พูด
 ต้องการ คือ ไปเรียกค้อมออกมา ผู้พูดพูดด้วยเสียงต่ำตลก แสดงให้ทราบว่าผู้พูดเริ่มอ่อนอก
 อ่อนใจ และเมื่อที่จะรอให้ค้อมออกมา จึงขอร้องให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม โดยคาดว่าถึงที่ตน
 ต้องการกล่าวเป็นเรื่องที่ผู้ฟังสามารถนีกออก เข้าใจได้ และผู้ฟังสามารถปฏิบัติตามที่ตน
 ต้องการได้

2) รูปแปรที่มีเสียงสูงขึ้น มี 1 รูป คือ thi⁴⁵

รูปแปรที่มีเสียงสูงขึ้นนี้ มีลักษณะที่เป็นการชักชวน ผู้ฟังอาจจะไม่รู้สึกรู้ว่าเป็น การตั้งหรือการบังคับให้กระทำเพราะเป็นการเน้นน้ำใจในลักษณะที่นุ่มนวล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (15) บทสนทนาที่ 2 “คืนโมก” (1-4)

A : ni:2 ʔa²¹ , ra:n7 ni:2 thi:6 lu:k6 chi:7 ha:j2 pho:6 le:5 ,

นี่ ร้าน นี้ ที่ ถูก ชี้ ให้ พ่อ อู

pho:6 maj2 son1 caj3 , wan5 kw:n3 .

พ่อ ไม่ สน ใจ วัน ก่อน

B : ni:2 ʔa²¹ , ni:2 ʔa²¹ . le:5 thi⁴⁵ , ni:2 ʔa²¹ . maj2 mi:5

นี่ นี่ อู นี้ ไม่ มี

le:w7 mawŋ2 , sa:1 ?

แล้ว มึง สงสัย

ในตัวอย่างนี้เป็นการสนทนาหน้าร้านขายต้นไม้ A ซึ่งเป็นลูกสาวของ B กำลัง ดักฟัง B ว่าวันก่อนคนเคยบอกให้พ่อมาซื้อต้นไม้ที่ร้านนี้แต่พ่อไม่ยอมซื้อ A จึงรู้สึกเสียใจ และคิดว่าต้นไม้ที่เคยเห็นในวันก่อนอาจจะถูกขายไปแล้ว B จึงบอกให้ A ลองดูใหม่โดย การใช้ดัชนีปริงเฉท {thi} รูปแปร thi⁴⁵ ชักชวนหรือแนะนำให้ผู้ฟังกระทำตาม ซึ่ง รูปแปร thi⁴⁵ นี้แสดงให้ทราบว่าผู้พูดมีความกระตือรือร้นในการกล่าวด้วยมากกว่ารูปแปร thi²¹ ในตัวอย่าง (14)

3) รูปแปรที่มีเสียงกลางระดับ มี 3 รูป คือ ɛa³³ , ɛa³³ และ ɛa³³

รูปแปรที่มีเสียงกลางระดับนี้ แสดงให้ผู้ฟังทราบว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม ที่คนกล่าวจริง ไม่มีเจตนาอื่นใดแอบแฝง และจากการศึกษาพบว่ารูปแปรกลุ่มนี้มีลักษณะทาง ความหมายที่แตกต่างกัน เนื่องจากความสั้นยาวของพยางค์ และการปิดเปิดเส้นเสียงในท้าย พยางค์ รูปแปรที่มีพยางค์เสียงยาว คือ ɛa³³ จะแสดงความตั้งใจจริงในการด้อยเพื่อให้ผู้ฟัง กระทำตามที่คนกล่าวมากที่สุด ɛa³³ มีลักษณะเป็นการขอร้อง อ้อนวอน คะขี้ขลาดหรือ เกลี่ยกล่อมให้ผู้ฟังยอมรับและปฏิบัติตาม ดังตัวอย่าง (28) ในบทที่ 3 หน้า 66 ซึ่ง A ขอร้องและอ้อนวอนให้พ่อซื้อต้นไม้ให้ โดยการใช้อรูปแปร ɛa³³ เพื่อให้พ่อเห็นใจและทำ ความที่คนขอ

ในขณะที่รูปแปร *ɛə*³³ แสดงการขอร้อง อ้อนวอน รูปแปร *ɛə*³³ ซึ่งมีการปิดเส้นเสียงในท้ายพยางค์ จะแสดงการยืนยันในการกล่าวด้วยของผู้พูดที่จะให้ผู้ฟังปฏิบัติตามไม่ว่าจะด้วยความเต็มใจหรือไม่ การใช้ *ɛə*³³ จะทำให้การกล่าวด้วยมีความหนักแน่นและจริงจังมากขึ้นจนอาจฟังดูรุนแรงและห้วนเกินไป จึงไม่เหมาะสมที่จะพูดกับผู้ที่ไม่สนิทสนม ผู้ที่สูงวัยกว่า หรือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้พูด เนื่องจาก *ɛə*³³ มีลักษณะเป็นการสั่งหรือการบอกให้กระทำตามที่มีความรุนแรงมากกว่า *ɛə*³³ และ *ɛə*³³ ในบางครั้งการใช้ *ɛə*³³ อาจแสดงว่าผู้พูดเริ่มมีความรู้สึกในทางลบด้วย เช่น ไม่พอใจหรือรำคาญ ดังนั้นจึงพบว่าผู้พูดจะใช้ *ɛə*³³ ในกลุ่มของผู้ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากๆ เช่น ในกลุ่มเพื่อนฝูง หรือผู้ที่มีอายุมากกว่าใช้กับผู้ที่มีอายุน้อยกว่า เช่น พ่อแม่ใช้พูดกับลูก เป็นต้น

ตัวอย่าง (29) ในบทที่ 3 หน้า 67 เป็นการสนทนาระหว่างเพื่อนที่สนิทสนมกัน E ต้องการเข้าร่วมวงสนทนากับเพื่อนๆ แต่ก็เอ่ยปากออกตัวอย่างเกรงใจว่าไม่กล้าเข้าไปนั่งด้วย เพราะคนสูบบุหรี่เดียวจะทำให้คนที่ไม่สูบบุหรี่ต้องสูดควันไปด้วย B ซึ่งรู้จักนิสัยของ E ดี และทราบว่า E อยากนั่งคุยกับเพื่อนๆ แต่ทำเป็นเกรงใจไปอย่างนั้นเอง จึงพูดตักรำคาญไม่ให้ E พูดมากด้วยการบอกให้นั่งลง และใช้รูปแปร *ɛə*³³ เพื่อบังคับให้ E นั่งลง ซึ่ง E ก็ยอมนั่งโดยดี

เมื่อเปรียบเทียบรูปแปรที่มีเสียงกลางระดับทั้ง 3 รูปแปรแล้ว *ɛə*³³ เป็นรูปแปรที่มีระดับการสั่งหรือการบอกให้กระทำที่เป็นกลางๆ กล่าวคือ เป็นการแนะนำหรือชักชวนแบบธรรมดา ผู้ฟังอาจจะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามก็ได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (16) บทสนทนาที่ 7 “ได้ร่วมไม้” (207 - 211)

D : khe:ŋ2 khaw1, khe:ŋ2 kha:1 khet1 met1.

แข่ง เข้า แข็ง ขา เมื่อ หมด

A : ʔəw.³⁵

D : lu:ət6 lom5 man2 tit3 khat1.

เถิด ถม มัน ติด ขัด

A : ʔəw.³³ . tha:2 phan5 nan7, ʔaw3

ถ้า อย่าง นั้น เอา

ʔaw3 khi:2 phwŋ2 tha:5 khaw2 man2 ɛə³³ .

เอา ชี้ ฟึ่ง ทา เข้า บ้าง

ในตัวอย่างนี้ D ซึ่งมีอายุมากแล้ว บ่นให้ A ฟังว่าคนมีอาการปวดเมื่อยเสมอ A จึงแนะนำ D ว่าควรจะหายามาทาบ้าง โดยการใช้รูปแปร te^{33} ในการแนะนำให้ผู้ฟังตองปฏิบัติตาม ซึ่งการใช้รูปแปร te^{33} นี้แสดงการขอให้ผู้ฟังกระทำตามในลักษณะที่นุ่มนวลกว่ารูปแปร ta^{33} ซึ่งมีลักษณะเป็นการสั่งมากกว่า ดังได้กล่าวไว้แล้ว

หากเปรียบเทียบรูปแปรทุกรูปของ { thi } ผู้วิจัยพบว่ารูปแปร te^{33} และ thi^{21} แสดงการขอให้ผู้ฟังปฏิบัติตามในเชิงขอร้อง อ่อนนวล ซึ่งมีลักษณะที่นุ่มนวลที่สุดในขณะที่ ta^{33} แสดงการขอให้ผู้ฟังปฏิบัติตามในลักษณะที่รุนแรงที่สุด คือคล้ายกับการออกคำสั่ง ส่วนรูปแปร te^{33} และ thi^{45} จะแสดงการชักชวนหรือแนะนำ แต่ผู้ฟังจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2 ตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริงเฉทในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา

ในการศึกษาหน้าที่ของดัชนีปริงเฉทที่ทำหน้าที่หลักในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา มีการปรากฏในตำแหน่งต่างๆ สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงตำแหน่งในการปรากฏของดัชนีปริงเฉทในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา

หน้าที่หลัก	ตำแหน่งที่ปรากฏ ดัชนีปริงเฉท	ต้น	ท้าย	เป็น	ต้น	ท้าย	เป็น
		ผลัด	ผลัด	ผลัด	TCU	TCU	TCU
ย้าความและขอ การสนับสนุน	{ na }		X			X	X
ย้าความแทน ราฟิง	{ wo }		X			X	X
กระตุ้นให้ผู้ฟัง พูดซ้ำ	{ kho }		X				
กระตุ้นหรือ ย้าความซ้ำ	{ ha } ²		X			X	
ปฏิเสธ	{ maj }		X			X	
ยืนยัน	{ le }		X			X	
ขอความสนใจ จากผู้ฟัง	{ he }						X
ขอให้ผู้ฟัง ปฏิบัติตาม	{ thi }		X			X	

6.3 สรุป

การแสดงผลหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริงเฉทในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนาสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงหน้าที่หลักและหน้าที่รองของดัชนีปริงเฉทในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา

- ** หมายถึง กระบวนการที่ดัชนีปริงเฉทแสดงหน้าที่หลัก
- * หมายถึง กระบวนการที่ดัชนีปริงเฉทแสดงหน้าที่รอง

ดัชนีปริงเฉท	กระบวนการจัดการปฏิสัมพันธ์	กระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา	กระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ	กระบวนการปรับความสอดคล้องของทัศนคติของผู้ร่วมสนทนา
{ na }		**	*	*
{ wə }		**	*	*
{ kho }		**	*	
{ ha } ²		**	*	*
{ maj }		**	*	
{ lɛ }		**	*	*
{ he }	*	**	*	
{ thi }		**	*	*

ในการวิเคราะห์นี้ พบดัชนีปริจเฉทในกระบวนการจัดการเป้าหมายของการสนทนา จำนวน 8 ดัชนี ดัชนีปริจเฉทเหล่านี้เป็นกลไกสำคัญที่แสดงเจตนาของผู้พูดในการสื่อสาร และในขณะเดียวกันก็ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเจตนาของผู้พูดว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติเช่นไร อันจะทำให้ผู้พูดและผู้ฟังสื่อสารเข้าใจตรงกันและบรรลุเป้าหมายในการสนทนา ทำให้การสนทนามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในบทต่อไปเป็นการเสนอดัชนีปริจเฉทที่ทำหน้าที่หลักในการนำเสนอสาระ คือ ดัชนีปริจเฉทในกระบวนการปรับความสอดคล้องของสาระ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย